

2 UVOLNĚNÉ ÚLOHY PISA ZE ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI

Šetření PISA pohlíží na čtení jako na činnost, která je vykonávána za určitým účelem. Čtenář využívá různé typy textů k dosažení konkrétního cíle, jakým je získání nových informací, vědomostí či porozumění určitému tématu natolik dobře, aby mohl získané informace dle potřeby dále využít. Dobré porozumění čtenému textu, ať už se jedná o čtení jednoho textu či zpracovávání a propojování informací z více textů najednou, vyžaduje, aby čtenář čerpal z řady čtenářských dovedností a měl z přečteného textu určitý přínos.

Uvolněné úlohy PISA mohou učitelům poskytnout vhodnou inspiraci k rozvíjení čtenářské gramotnosti a umožňují na konkrétních příkladech přiblížit a popsat, jaké čtenářské úkony, dovednosti nebo znalosti žáka stojí za jednotlivými kroky řešení úlohy.

Pro ilustraci vývoje úloh v oblasti šetření čtenářské gramotnosti v rámci PISA nejdříve představujeme uvolněnou úlohu *Bezpečnost mobilních telefonů*, která byla použita v hlavním šetření PISA v roce 2009. Poté uvádíme úlohu *Velikonoční ostrov*, která byla uvolněna z hlavního šetření v roce 2018. Jedná se o nový typ úloh z elektronického prostředí, ve které žák používá některé prvky typické pro čtení textů na internetu.

Příloha 6 obsahuje ještě další dvě uvolněné úlohy, *Slepičí fórum* a *Kravské mléko*, které byly součástí pilotního šetření PISA 2018.

Text úlohy *Bezpečnost mobilních telefonů* byl vybrán pro účely šetření PISA v roce 2009 z internetu, ale úloha byla žákům zadávána v tištěné formě. Text byl poměrně dlouhý a v porovnání s nově vytvořenými úlohami ještě neobsahoval žádné navigační prvky. Obsahoval odborné výrazy, cizí slova a měl náročnější grafické uspořádání. Některé informace v textu se nacházejí v rámečcích, které jsou umístěny mimo hlavní text. Sada různých typů otázek následovala až po úvodním textu.